

**HODNOTIACA SPRÁVA O KVALITE VZDELÁVANIA
NA VYSOKEJ ŠKOLE VÝTVARNÝCH UMENÍ V BRATISLAVE ZA ROK 2016.
STAV A PODMIENKY VZDELÁVANIA NA VŠVU.**

Kvalita vzdelávania sa odvíja, okrem iného, aj od kvalitnej pripravenosti uchádzačov na štúdium. V posledných rokoch sme sledovali pokles počtu hlásiacich sa uchádzačov na školu, na jednotlivé študijné programy bakalárskeho štúdia. Vedenie školy, spolu s kolegami na jednotlivých katedrách navrhlo a vykonalo niekoľko opatrení: umožnenie si podať prihlášku na dva študijné programy a to v prípade, že sa termíny prijímacích pohovorov neprekrývajú /túto možnosť využilo v tomto roku 25 uchádzačov/, DOD – Deň otvorených dverí – mimoriadna návštevnosť, otvorenosť v komunikácii a pri konzultáciách prác uchádzačov, rozbehnutie projektu Erasmus plus – zameranie sa na balkánske krajiny odkiaľ by mohli prúdiť potenciálni uchádzači. Fungujúca web školy – aktuality, živé spravodajstvo, organizovanie konzultácií priamo na stredných školách, výstavy katedier a ateliérov v regiónoch Slovenska, friendly prístup k uchádzačom na prijímacích pohovoroch. Umožnenie zahraničným študentom absolvovať prijímacie pohovory a test v anglickom jazyku (mierne zvýšenie počtu uchádzačov zo slovanských krajín).

Na základe týchto krokov sa mierne zvýšil počet prihlásených uchádzačov na štúdium (numericky je to cca o 100 prihlášok viac z toho 25 uchádzačov využilo možnosť podať prihlášku na dva študijné programy, čiže cca o 75 uchádzačov viac prihlásených v tomto roku oproti predchádzajúcemu).

Umelecká rada na svojom rokovaní ku kvalite vzdelávania zaujala pozitívne stanovisko k vymenovaným opatreniam, ktoré sa realizovali za rok 2016. Diskusia sa niesla v duchu premýšľania o charaktere uchádzača o štúdium, jeho pripravenosti na štúdium, ale aj špecifikách, ktoré sú iné než u predošlých generácií. Uchádzači disponujú iným poznaním a skúsenosťami než ich starší kolegovia a nie sú ani lepší ani horší, majú len iné spôsoby vzdelávania sa, iné návyky a iné poznanie a sme to my, čo by sme sa mali na túto zmenu pripraviť. Poukázalo sa aj na význam letných akadémií a konzultácií s uchádzačmi pred podaním prihlášky na VŠVU vhodnosť kurzov v prvom ročníku.

Bakalársky a magisterský stupeň štúdia.

V posledných rokoch sledujeme tendenciu, že študenti bakalárskeho stupňa štúdia nedosahujú patričné zručnosti a skúsenosti pri realizácii zadaní v porovnaní s predchádzajúcimi generáciami. Nie je to otázka „netalentovanosti“ študentov, alebo ich obmedzeného vzdelania, ale možno skôr dôsledok počítačovej výchovy. Ide o generáciu, u ktorej sa vytratila manuálna zručnosť. Je to do istej miery dôsledok absencie pracovnej výchovy na základných školách, ale aj poklesu kvality vzdelávania na stredných školách. Prvé ročníky bakalárskeho štúdia preberajú tieto kompetencie. Napriek tomu, že väčšina katedier posilnila odborné technologické predmety, stále sa táto situácia ukazuje ako aktuálna. V nastavenom trende sa bude na škole pokračovať. Výučba digitálnych technológií sa bude programovo vyvažovať rukodielnými projektmi v ateliéroch alebo dielňach.

Povinné teoretické predmety sú celoplošne nastavené v dostatočnej miere. Problémom je zabezpečenie povinných štátnicových predmetov v magisterskom stupni štúdia, ktoré „vykrývajú“ externí pedagógovia. Ide najmä o úžitkové a dizajnérske odbory, problematiku nových médií. Interní

pedagógovia na KTDU majú plné úväzky. Dá sa predpokladať, že do budúcnosti sa bude zvyšovať potreba teoretickej výbavy študentov, možno vo vyššej miere, než je tomu dnes. Študenti akoby poľavili v samoštúdiu, čo je dôležitá súčasť vysokoškolského vzdelávania. Povinne voliteľné predmety by sa mali priebežne aktualizovať na problematiku súčasného výtvarného umenia. Stáva sa, že v magisterskom stupni štúdia ši študenti nemajú z čoho vybrať. V spolupráci s KTDU a CV sa v tomto akademickom roku aktualizovalo niekoľko povinne voliteľných teoretických predmetov najmä v magisterskom stupni štúdiá.

Umelecká rada vyjadrila podporu týmto procesom.

Na základe prieskumov, ale aj z diskusií so študentmi je možné sa domnievať, že vo výučbovom procese je prítomná nerovnomerná intelektuálna a praktická záťaž v jednotlivých ateliéroch. Sú ateliéry, v ktorých študenti realizujú rešerše, majú rozsiahlu prípravnú fázu, pedagóg organizuje prednášky, workshopy, oboznamuje študentov s knihami a katalógmi a podobne. Individuálny prístup pedagóga k študentovi samozrejme predurčuje k tomu, že výkon pedagóga je vždy špecifický. Cez to všetko je možné klásť otázky smerujúce k záťaži študentov v jednotlivých ateliéroch. Hodnotenia študentov pri rôznej záťaži bývajú neraz rovnaké, alebo podobné. Je to tak správne?

V rámci rokovania Umeleckej rady VŠVU zazneli stanoviská, ktoré súviseli s nevyhnutnou potrebou cirkulácie pedagógov. Dlhodobé pôsobenie na jednotlivých postoch školu akademizuje, obmedzuje jej energiu a napredovanie, pedagógovia by mali mať záujem na zvyšovaní kvality výučby. S tým do istej miery súvisí aj nerovnomerná záťaž študentov v jednotlivých ateliéroch. Nároky na nich sú rôzne. Vedenie sa týmto problémom bude zaoberať.

Pozícia hosťujúceho pedagóga. Personálna stabilizácia vedúcich ateliérov prináša na jednej strane istotu pri akreditáciách a na druhej strane aj istú stagnáciu v celkovej dynamizácii výučby. Preto je veľmi dôležité uvažovať o poste hosťujúceho pedagóga. Veľkým problémom je ekonomické zabezpečenie takéhoto miesta a najmä jeho dlhodobá udržateľnosť. Nie je to len o plate, ale aj o priestoroch, ubytovaní, cestovných nákladoch a malom rozpočte pre chod výučby. Takýto pedagóg by mal mať k dispozícii aj asistenta, alebo niekoho, kto by mu vypomáhal pri praktických a administratívnych činnostiach (cudzí jazyk). Realizovala sa aj analýza rôznych grantových schém a výsledok je mimoriadne problematyczny. Ak aj existujú nejaké grantové možnosti, je to postavené na získaní peňazí len na jeden semester. Ale dôležitá je v tomto prípade najmä dlhodobá udržateľnosť. A ideálne by bolo, ak by na škole fungovali dvaja hosťujúci pedagógovia – pre výtvarné umenie a na dizajn/architektúru.

Na zasadnutí Umeleckej rady VŠVU sa diskutoval rozvojový projekt, na ktorý VŠVU získala finančnú dotáciu. Ide o projekt Internacionalizácie od MŠVVaŠ. Z neho po dobu troch rokov budú financované tieto pozície: financovanie hosťujúceho pedagóga, financovanie pedagógov na blokovú výučbu v oblasti teórie umenia a odborníkov z praxe, financovanie exkurzii ako súčasť výučby, financovanie kurzov angličtiny pre študentov všetkých stupňov štúdia a pedagogických pracovníkov školy pre celkové zvýšenie úrovne jazykovej pripravenosti.

Doktorandský stupeň štúdia.

Slabý prehľad o štúdiu doktoranda obecné. Opäť platí rôznorodá intenzita štúdia jednotlivých doktorandov. Kontrolné mechanizmy majú v kompetencii Odborové rady, ktoré sú však zvyčajne predsedami zvolávané len raz do roka. Školiteľom akoby „dochádzal dych“ pri vzdelávaní doktorandov, nakoľko sú vyťaženi študentami naprieč ročníkmi jedného ateliéru. Nie je to ale pravidlom samozrejme. Do istej miery absentuje aj odhodlanie školiteľa ukončiť štúdium doktoranda, ktorý si neplní povinnosti (financovanie). V posledných rokoch sledujeme nárast doktorandov v nadštandardnej dĺžke štúdia. V tejto fáze, keď musia už platiť školné sa stáva, že štúdium

zanechávajú. Potreba verejných prezentácií rozpracovanosti doktorandských prác už v prvom roku štúdia. Zvážiť, či by sa nemali konať aj prezentácie pred Odborovými komisiami každý rok – ako rutinná vec. Niektoré vypísané témy v doktorandskom stupni štúdia sú akoby mimo kontext aktuálneho premýšľania o súčasnom umení.

V minulom akad. roku bolo zorganizované kolokvium doktorandov spoločne aj s pozvanými doktorandmi z českých škôl a príprava kolokvia v tomto akademickom roku bude pokračovať v inom formáte. Kolokvia umožňujú získať nadhľad nad kvalitou štúdia, nad kvalitou doktorandských projektov. Musíme skonštatovať, že mnohé projekty priniesli mimoriadne zaujímavé a inovatívne spôsoby premýšľania o súčasnom umení. A celková úroveň štúdia na doktorandskom stupni je veľmi dobrá.

Na záver rokovania Umelecká rada VŠVU skonštatovala, že aj napriek snahe neustále zlepšovať kvalitu štúdia na škole, nedá sa tak robiť donekonečna. Jednoducho, škola sa cíti byť dlhodobo podfinancovaná, v rozpočte nezostávajú peniaze na rozvoj školy a jej napredovanie. Hoci je VŠVU školou univerzitného typu a súčasne za posledné roky je v hodnotení ARRA zaradená vždy na prvé miesto medzi umeleckými školami nedá sa dlhodobo vykazovať kvalita vzdelávania, ak priemerný plat docenta na škole je v čistom približne 700,- eur a u profesora je to v čistom 900,- eur. Náklady na chod ateliérov a ich základné materiálové vybavenie sa neustále znižujú, pritom cena materiálov (plasty, sadra, bronz, farby, drevo, kovy, chemikálie, textil, fotomateriál, atď.) je vysoká. Mnohé z toho si študenti musia platiť sami, preto si popri štúdiu zarábajú peniaze, vynechávajú výučbu. Je to začarovaný kruh.

VŠVU má veľkú snahu podporovať verejnú prezentáciu výsledkov prác študentov, prípadne aj v konfrontácii s inými vysokými školami umeleckého zamerania. Je to nesmierne dôležité. Príprava a organizácia výstav doma a v zahraničí je však mimoriadne náročná, ani nie tak organizačne ako finančne. Bez toho nemôžeme ale ako škola existovať. V rozpočte školy financie na takéto projekty nie sú a naša konkurencieschopnosť, napríklad s finančnými možnosťami poľských alebo českých škôl, je nedosiahnuteľná. Sme preto nútení z takýchto spoluprác neraz ustúpiť. Kvalita školy by určite postúpila.

Túto hodnotiacu správu Umelecká rada Vysokej školy výtvarných umení prerokovala a schválila na svojom zasadnutí dňa 5. apríla 2017.